

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főttér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 15 fill.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés-é hirdetési díjak küldendők. Nyílttér petit sora 60 fill</p>
---	--	--

A természettudomány hanyatlása.

Csongrád, 1900 okt. 28.

Néhány héttel ezelőtt lapunk egyik vezércikkében élesen kikeltünk a helybeli községi iskolaszék ellen a miatt, hogy a helybeli polg. leányiskolánál a természettudományi tanszéket nyelvészekkel töltötte be, minek folytán a polgári leány iskolánál 7 tanerő közül 5 nyelvészt, 1 matematikust és 1 rajztanárt foglalkoztatnak, még a természetrajz és vegytani tanszék betöltésére is. Néhány nappal ezelőtt a m. kir. közoktatási miniszter ur az 5 nyelvészt még egygyel megtoldotta oly módon, hogy ismét egy, a nyelvtani csoportból képesített tanerőt nevezett ki, a helybeli polg. leányiskolához és így ma: a községi iskolaszék és a magas kormány atyai gondoskodása következtében a helybeli polg. 4 osztályu leányiskolánál 6 nyelvész gondoskodik a serdülő leánykák sokoldalú kiképzéséről. Megjegyezzük azonban, hogy úgy a zene, mint a természettudományi tantárgyaknak szakszerű előadásáról gondoskodni, úgy a t. iskolaszéknek, mint a magyar kormánynak, eddig eszeágában sincs.

Tisztelt uraim! Önök midőn cikkünk bevezető részét elolvassák, kételkedve rázzák testüknek azon részét, hol a központi idegrendszer honol, vagy ha meggyőződnek állításunk valódiságáról jó ízűt fognak kaczagni; mert hát az igazat megvallva az eset egy kissé mulattató is.

De mi, akik ennek a kifarangsangi tréfának szomorú következményét gyanítjuk, sőt tudjuk is, sem nem mosolygunk, sem nem nevetünk: hanem bosszankodunk. Bosszankodunk azért: mert ebből az esetből ismét csak arról győzdünk meg, hogy úgy fent, mint lent a természettudományok háttérbe szorítását tűzték ki feladatul.

Hogy Magyarországon a természettudományokat, a komoly tudományok közé nem sorozták, azt már régen tudjuk. Mert hát nálunk egy tiszta igazság elcsavaró jogászt, vagy egy a tiszta természetes népies magyar beszédet agyonütő nyelvészt, nagyobb és komolyabb tudósnak tartottak, mint egy

Margó Tivadart, vagy Szabó Józsefet, vagy Thán Károlyt, akik nálunk a modern természettudományok megteremtői voltak.

Igy történhetett meg a múltban, hogy egy Magyar László, aki földrajzi és természetrajzi szempontból oly mérhetetlen szolgálatokat tett, Cujuban éhen halt. Magyarország legkiválóbb fiatal természettudósa dr. Örley László a megélhetés fölötti tépelődésében pisztolyt ragadva föbe lötte magát. Így történhet meg, hogy Biró Lajos, aki folyton gazdagítja a nemzeti múzeumot és a tudományt, hol az angolok, hol a németek kegyelmi kenyerén él és dolgozik Uj-Gueniában, ki a magyar kormány nagylelkű segítségétől már régen éhen halt volna. Holott, a külföldön utazó és ismereteket szerző egyéb nyugateurópai nemzetek természettudósait határtalan összeggel segíti úgy a társadalom, mint a kormány.

Igen, mert nálunk Magyarországon, ha valaki a büntető törvénykönyv anélkül is kaeskarings paragrafusait még jobban elcsavarja, az a genialis férfiu halhatatlan jogász; aki még fényes nappal azt iparkodik bebizonyítani, hogy sötét éjjél van és az égboltozaton ragyogó nap nem is nap: hanem hold, az meg olyan kitűnő bölcész, ki előtt földig kell hajolni egy hitvány természettudósnak.

Különben, hogy miként gondolkoznak nálunk a természettudományok felől, hát elég jellemző egy helybeli iskolaszéki tag nyilatkozata. Ugyan is: a tanárok fizetéséről levén szó azt a kijelentést tette az iskolaszéki ülésen, hogy *«a természetrajz előadójának le kell vonni a fizetéséből: mert az csak füvetket és köveket tanít.»*

De, hogy a magyar társadalom hasonlóan gondolkozik, eléggé mutatja az, hogy a magántanulók 80% a természetrajzból készületlenül állít a vizsgáló bizottság elébe. Miből kétségtelenül azt lehet következtetni, hogy a vizsgára előkészítő tanítója, a természettudományokat úgy tekinti, mint a rántott csirkén a petrezselem zöldjét, vagyis felesleges valaminek.

Hát ha így gondolkoznak azok, akik hivatta lennének irányt szabni az ifjúság kiképzésének, vajjon le-

het csodálkozni azon, ha a társadalom szintén így gondolkodik? Lehet-e csodálkozni azon, hogy a természettudomány 15 év alatt az iskolákban annyira aláhanyatlott, amennyit 15 év előtt emelkedett.

Ugy látszik, hogy ezen a bajon akar az a néhány fiatal természettudós segíteni, akik Brehm Alfréd *«Tierleben»* című munkáját akarják megismertetni magyar nyelven Magyarország művelt közönségével. Hogy mennyire fog a törekvésük sikerülni, az a kormánytól és a művelt társadalomtól függ. Annyi tény, hogy a vállalat élén Méhelyi Lajos, Krisch János egykori tanítványa és asistense, Kohauth Rezső, Margó Tivadar dr. volt asistense és több, egytől egyik szakképzett fiatal természettudósok állanak.

Mi határozottan állítjuk, hogy az anyagot rendkívüli szerencsésen választották ki. Mert hiszen égető szükség volt arra, hogy ez a kitűnő munka magyar kiadásban is megjelenjen. Mert ezt a munkát nem csak a szaktudósok: hanem a művelt laikus közönség is élvezettel tanulmányozhatja, mi által el lessz érve az a cél, hogy a természettudomány felől másként gondolkoznak és azt nem fogják holmi felesleges tudománynak tartani.

Mert hát utóvégre is, anyira legalább is szükséges saját szerveinket ismerni, a magunk és az állatok életműködését, életmódját tanulmányozni, mint meghatározni azt, hogy mi a mondat? vagy szóval bebizonyítani azt, hogy élek-e én *«vagy létezek-e én?»*

K-a.

Felhívás a csongrádi 1848 és 49-iki honvédekhez.

A helybeli r. kath. temetőben a jövő hó 1-én azaz mindenszentek napján d. u. 1/2 4 órakor fogják beszentelni az Éder és Csemegi család ujonan állított síremlékét. Mint tudjuk, abban a sírban aluszák örök álmukat: Éder István 1848—49-iki honvéd őrnagy a csongrádi honvéd zászlóalj vitéz parancsnoka és Csemegi Ignác 1848—49-iki honvéd százados és m. kir. honvéd őrnagy.

Ennélfogva tisztelettel felkérjük a csongrádi 1848—49-iki öreg honvédeinket, hogy a beszentelési szertartáson megjeleni sziveskedjenek.

Hazafias üdvözléssel

a „Csongrádi Lap“ szerkesztősége.

UJDONSÁGOK.

— **Halalozás.** Dr. Váli Géza köz- és váltó ügyvéd balassa-gyarmati közjegyző helyettes a f. hó 21-én Balassa-Gyarmaton elhunyt. Váli Géza mint fiatal ügyvéd nálunk kezdte meg működését és innen nőtt. Mint rendkívüli művelt és jó modoru de a mellett tudományosan képzett fiatal ügyvéd, csakhamar megnyerte a helybeli intelligencia nagybecsülését. A helybeli szabadelvű pártnak egyik agilis tagja volt. Két ízben megyei képviselő jelöltül is fellépett a párt, de megválasztását keresztül nem vihették. Néhány évvel ezelőtt szülővárosába Szabadkára költözött, onnan neveztek ki Balassa-Gyarmatra közjegyző helyettesül. Váratlanul hirtelen hunyt el. Halála nejét és nővérét borította gyászba. Béke Fiumvaira!

— **Közyűlés a vármegyén.** Csongrád megye törvényhatósági bizottsága október hó 30-án tartja meg rendes közgyűlését, amennyiben több fontos a városunkat érdeklő ügy is el lesz intézve, felhívjuk a helybeli vármegyei bizottsági tagokat, hogy a közgyűlésen megjelenjenek. Mert nem elég ám csak feszíteni: hanem tessék eljárni a gyűlésekre. Tegyenek eleget a beléjük helyezett bizalomnak. Különben a csongrádi dolgokat érintő tárgyakat ime itt közöljük: Csongrád, Mindszent, Tápé, Horgos, Dorosma, Csany, Tömörkény, Derekegyháza, és Mágocs községek képviselőtestületeinek ingyenes népkönyvtárak létesítése tárgyában hozott határozatai. 9007/1900. alisp. Csongrád község képv. testületének 219/1900. sz. határozata, a Tary László féle alapítványra vonatkozó alapító levél megállapítása tárgyában. 9219 alisp. 1900. Kuklics György, valamint Hegyi Antal és társai csongrádi lakosok fellebbezése, a Csongrád községben folyó évi július 2-án megejtett bíróválasztás ellen. 8541 alisp. 1900. Hegyi Antal és társai csongrádi lakosok fellebbezése, Csongrád község képv. testületének a községi bíró megválasztása ügyében 210/1900. sz. a. hozott határozata ellen. 8983 alisp. 1900. Hegyi Antal, valamint ifj. Szabados József és társai csongrádi lakosok fellebbezése Csongrád község képv. testületének Hegyi Antal róm. kath. plébános ellen teendő panasz tárgyában 232/1900. sz. cz. hozott határozata ellen. 8985 alisp. 1900. Nagy Pál Imre és társai csongrádi lakosok kérvénye a község közbekéjének megóvása iránt. 11295 alisp. 1900. Hegyi Antal csongrádi lakos fellebbezése, a közs. közdulótűtök törzskönyvezése ügyében 191. sz. a. hozott képv. testületi határozat ellen. 7208 alisp. 1900. Fekete Lajos csongrádi lakos fellebbezése Csongrád község kpv. testületének. 227/1900. sz. határozata ellen. 8982 alisp. 1900. Csongrád község és Vass Márton között létrejött haszonbéri szerződés jóváhagyása. 10490 alisp. 1900. Csongrád község 1901 évi költségvetési adó költségvetése. 11984 alisp. Csongrád község 1901-dik évi gazdasági pénztári költségvetése. 11985/900. alisp. Csongrád község 1901 évi szegényalapi költségvetése. 11986/1900. alisp. Csongrád község 1901. évi kórház alapi költségvetése. 11987/1900. alisp. Csongrád község 1901. évi járdá alapi költségvetése. 11988/1900. alisp. Csongrád község 1901. évi iskola alapi költségvetése. 11989/1900. alisp. Csongrád község 1899. évi gyampenzár-számadása 11354 alisp. 900. Csongrád község 1898. évi községi közm. számadása 11982 alisp. 900.

— **Kinevezés.** László Lajos földinket a nm. valias- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr Tőke-Terebesre an. tanítónak nevezte ki.

— **A hajójaratok a Tiszán.** A tegnapi nappal a hajójaratok a szokott menetrend szerint újra megkezdődtek Szeged és Szolnok között.

— **A csongrádi temető ipar.** Csongrád község előjárósága tavaly már nem nézhetett összetett kezekkel, hogy Hegyi Antal a temetői sírok kiadását nagy ipar

vállalattá növelte, s némelyik halottat kétszer is eltemetett, meg új sirba csereberélte őket s virágzó iparágat létesített a hullák kiadásából. Feljelentették tehát a főszolgabírói hivatalnak, a hol számos tanu kihallgatása alapján kétségtelenül be lett igazolva miszerint az általa hirdetett pályázat szerint ő köteles a pályadíjat kifizetni, mint vesztés fél. Be lett ugyanis számtalan esetben igazolva, hogy csak azért, miszerint magának jogtalan anyagi hasznot illetve jövedelem forrást szerezzen: hiveit elámitotta azzal, hogy nem kell semmiféle hatósági engedély a temetői hullák kiadásához, aki tehát akarja az bátran kiadhatja elhunyt rokonai hulláját, s pénzért ad új sírhelyet, sőt pénzért el is temeti, és pénzért meg is nyugtatja a megbolygatott sírok halottainak szellemét. Most a szegény elámitott hivek fizethetnek majd bírságokat is, szenvedhetnek majd azért, hogy Hegyi Antal üzleti felhívását vakon követték, és a halottak örök nyugalalmát durván megbolygatták. Ámde Hegyi pártterre is rájárt a rud, mert mint bűnrészes, bujtogató, szintén megkapta méltó bünhődését. Most legalább lesz alkalma az igazság és jogszolgáltatás ellen *segveerbe szóllítani a csongrádi plebánia hiveit. A váci egyházmegye főpálmébe ajánljuk ezt az anarkhiára bujtogató lelkipásztort, amíg nem késő. Mert most a választások előtt valami boldogságot talál megint elkövetni, amit szegény hivei fognak megkeserülni!*

— **A vasárnapi munkaszünet felajánlása.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi minster a következő rendeletet intézte a hatóságokhoz: «Tekintettel arra, hogy karácsony estéje ez évben vasárnapra, az újév napja pedig hétfőre esik és a nagyközönség az ezen ünnepek alkalmából szokásos bevásárlásokat rendszerint az említett ünnepeket megelőző napon szokta teljesíteni, — a belügyministerium vezetésével megbízott m. kir. minsterelnök és a földművelési m. kir. minster urakkal egyetértőleg, — kivételesen megengedem, hogy a 1. évi december 24-re és 31-re eső vasárnapokon, az 1891. XIII. t. cz. 3. §-a alapján 1892. márczius 5-én 14817. sz. alatt kiadott rendelet II. 1, 2, 3, 4 és 5. pontjai alatt említett ipari és kereskedelmi telepeken az ipari munka, illetőleg adás-vevés egész napon át végeztessek. Erről a törvényhatóságot azzal a felhívással értesitem, hogy fenti intézkedésem tartalmáról értesítse a hatósága alá tartozó rendészeti és ipari hatóságokat.»

— **Véres táncmulatság.** A felgyői majorban f. évi április 15-én nagy tanyai bálát rendeztek a legények. Persze ez is, mint a legtöbb ilyen mulatság verekedéssel végződött, amelyben három legény súlyosan megsérült. Nagyistok Imre tette a panaszt, akit Kis Cibolya István, Cibolya Ferenc és Szaszko János úgy megverték, hogy 15 nap alatt gyógyult csak fel a szenvedett sérülésekből. Ugyanakkor azonban Cibolya Ferenc is megsérült, mert őtet meg Nagy Istók és Fazekas Simon verték meg. A szegedi törvényszék a napokban ítélezett ebben a koresmai hősködesi ügyben. A két Cibolyát és Szaszko Jánost súlyos testi sértés vétségeért 6—6 hónapi fogházra ítélték, Nagy Istók és Fazekas egyenkint 14—14 napi fogházat kaptak.

— **Osztálysorsjegy érdekeltnek.** A «Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság» Budapest (Gizella-tér. Haaszpalota) az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárusító helye, jelentékeny előnyöket és messzemenő biztonságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti áron (utánvételt is) küld szét teljesen költségmentesen. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fognak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beküldessenek.

— **A gőzgépezélok és kazánfűtők vizsgálata.** Kruspér Pál kir. főmérnök és az államépítészeti hivatal főnökének elnöklése alatt Szegeden szervezett bizottság vizsgálja 1900. évi november hó 10-én d. u. 3 órakor kezdve a m. kir. államvasutak

szegedi szivattyú telepén fogja megtartani, miről érdekelték azon figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó — kellően bélyegzett s felszerelt kérvényeiket a fent megnevezett bizottsági elnöknel (Szeged, Posta-palota) kell megelőzőleg benyújtaniok vagy beküldeniök.

— **Badapest világáros.** Ezt mondjuk mi idehaza, de ez a véleménye a világlátott idegennek is. Ne menjünk messze, csak nézzük a körút forgalmát, mely kaleidoszkopszerű képével a legélénkebb benyomást gyakorolja a szemlélőre. Az élelmes kereskedő, szállodás, bankár mindmennyian az újabb technika vívmányaival iparkodnak a közfigyelmet üzlethelyiségre téríteni és meglátszik az igyekeztükön, hogy a hatás elérésére nem riadnak vissza anyagi áldozatoktól sem. Ez a kis elmefuttatás pedig abból az alkalomból jut eszünkbe, hogy az Erzsébet-körút 54. számú ház előtt állandóan sok a szemlélő közönség, amit egy hölgy okoz, ki a kirakatban sorra mutogatja mikor lesz az osztálysorsjáték huzása stb. Igazán érdekes megnézni ezt az elmésen összeállított automatát, melyet villamáram tart működésben s a tolettjeit is a legelőkelőbb műteremből kapja, sőt a frisurája is a legmodernebb. Hazánkban ez az első ilyfajta mozgó alak a Török A. és Társa Erzsébet-körút 54. sz. alatti fiókbankjában van felállítva és igazán látványosság számba megy. Ez a szolid cég mindent elkövet, hogy a fővárosba levő és ide utazó vendékört minél inkább tágítsa és a nagy közönségtől már kiérdemelt bizalmat fokozza.

— **Az «Osztárk-Magyar-Bank»-tól a következő értéstitést kaptuk:** «Ministeri rendeletek értelmében a korona és fillér rövidített jelzése a következő: Korona (Krone) = K tehát nem K. vagy Kr. vagy Kor. stb. Fillér (Heller) = f tehát nem f. vagy fill. stb.; németül = h vagyis úgy értendő, hogy vagy egészen beütvel kiirandó korona fillér, vagy pedig a rövidítésnél a pont elmarad, csupán K = korona és f = fillér irandó. Azon esetben, a midőn az összeg szóval kifejezendő, a korona és fillér szavak (németül Kronen és Heller) teljesen kiirandók. Felkérjük tisztelt feleinket, sziveskedjenek körükben odahatni, hogy váltók kibocsátói e rendelethez szigoruan alkalmazkodjanak. A korona értéknek a törvényestől eltérő minden megjelölése oly formahibát képez, mely a váltók visszautasítását eredményezhetné. Budapest, 1900. október havában. *Osztárk magyar bank, Budapesti főintézet.*

— **Csak 4 koronáért 200.000 korona nyerhető.** Különösen kedvező nyerési esélyeket nyújtanak az ő Felsége által engedélyezett új államsorsjáték sorjegyvei, minthogy 18,123 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorsolásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Budapest, Gizella-tér Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyúttal az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárusító helye, mely a sorsjegyvevőknek a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújtja.

(Irodai esemény.) A magyar literatura hivei ez idő szerint alig beszélnek másról, mint arról a hatalmas vállalatról, amely a Légrády testvérek kiadásában most indult meg. A 200 füzetre, vagyis tíz kötetre rugó irodalmi mű, amelynek első füzetét már szétküldték, Brehm Alfréd «Tierleben» című korszakos nagy művének magyar kiadása. Ezt a művet, amely Németországban kívül is óriási feltűnést keltett, a magyar kiadócég nem egyszerű fordításban adja a közönségnek. A magyaros átültetés eszközlői a tudomány mai színvonalához s a hazai viszonyokhoz alkalmazkazzák, ami azt jelenti, hogy a most megindult magyar kiadás a Brehm-féle mű összes eddig megjelent kiadásoknál értékesebb lesz, mert az évek folyamán alatt az eredeti munka némely része elavult. Az újabb megfigyelésekkel s a hazai adatok felhasználásával bővített magyar Brehm olyan teljes mű lesz, amelyhez

hasonló egy művelt nemzet nyelvén sem jelent meg. Ez a vállalat mind arányaira, mind eszközeire nézve a legnagyobb természettudományi mű, a mely magyar kiadásban napvilágot látott. Illusztrálja ezt nemcsak az, hogy tíz vaskos kötetből fog állani, de az is, hogy a rendkívül becses szöveget 1800 művészi kép magyarázza, hogy 80 fekete nyomtató műlap és 100 színes nyomtató műmelléklet járul hozzá. A mű címe: «Az állatok világa.» Szerkesztője Méhely Lajos, a magyar tudományos akadémia és több külföldi tudományos társulat levelező tagja. Munkatársai Chernel István, Csiki Ernő, Kohaut Rezső és dr. Rätz István, akik a szakirodalom legkiválóbb művelői. Hogy «Az állatok világa» mennyire fölkelte maga iránt a figyelmet s hogy azt mily értékesnek tartják, az is bizonyítja, hogy Wlassics Gyula és Darányi Ignác miniszterek a művet közzétételben ajánlották. A most megjelent első füzetben a majmokról van szó. Az első füzet hű képét adja az egész munkának és mindenkit meggyőzhet arról, hogy nemcsak tanulságos, de érdekes mű lesz, mert hát «Az állatok világa» a legjobb példa arra, hogy a tudományt mint lehet népszerűsíteni. A bekötött kiadás első kötete 1901. január hó folyamán fog megjelenni. Ezentúl minden további fél év egy-egy újabb kötetet fog a könyvpiacra hozni. Minden kötet 18 koronába fog kerülni, az egész tíz kötet ára tehát összes félbörkötésben 180 korona. Az egész mű 200 füzetből fog állani, melynek ára 80 fillér lesz; a díszes bekötési tábla 3 koronáért lesz kapható. A bekötés táblája tartós vászonból való. Az első füzetek már ez év október havában kerülnek a könyvpiacra és azontúl havonta 3-4 füzet fog megjelenni, átlag egy-egy heti időközökben. A füzetes kiadás semmi esetre sem fog több mint 200 füzetre terjedni. Mutatványfüzetet és tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentesen küld.

Anyakönyvi bejegyzések
1900. október 20-tól 27-ig.

Eljegyzése: Bucsi Henrik Nyilas Máriával, Kovács Imre Nagypál Veronával, Kacziba János Ornyik Máriával, Kasper Gyula Béla Tandari Máriával, Juhász József Kontra Erzsébettel, Boták János Mencser Rozáliával, Dányi Rókus Dragon Rozáliával, Turi Kis György Kiszél Etelkával, D. Herera András Marik Máriával, Szabó László Samu Máriával, Forgó József Máté Erzsébettel, Szemerédi András Gyovai Rudolf Margittal, B. Jani József Lakatos Emmával, Szlapák Pál Cseh Annával, Sarusi Kis Imre Dányi Erzsébettel, Gyergyádis Péter Pál Ötvös Annával.

Házasság kötéseik: Hegyi István Morzsis Erzsébettel, Vincze György Szántai Kis Teréziával, Vidovics János Markó Valéria Annával, Sima József Ferencz Kása Erzsébettel,

Születések: Justin János, Kása Rozália, Balog György, Deák Margit, Kukiics István, Kis András, Veréb Julianna, Siha János József, Lévai Erzsébet Margit, Urbaniczki Lajos, Kovács László, Veres Maria, Móczár Jolan, Bucsi András, Szőke Péter, Pintér Ferencz, Sebestyén István.

Halálozások: Sági András 10 hó béthurut, Dósa Rácz János 2 év hörglob, Magyar István 14 hó béthurut, Majorcsik Maria 1 hó béthurut, Gyovai Gergely 3 év tüdőgyulladás, Bakró Nagy István 2 hó béthurut, Keller László 2 nap vesezületett gyengeség, Serege Zsófia 32 év gümőkór, Forgó István 12 hó béthurut, Dósa Rácz Erzsébet 11 hó hörglob, Kamasz János 6 év veselob, Bodor Anna 57 év kéthegyübilentyű elégtelenség, Muzslai Borbála 86 év idült gyomorhurut.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólapfajdos: **Weisz Márk.**

Nyilttér. *)

A Magyar Hirlap ajándéka.

A Magyar Hirlap karácsonyi ajándéka, a mely esztendőről-esztendőre megismétlődött, ezuttal gazdagabb és bőségesebb lesz minden eddigimél, már csak azért is, mert ez éppen a tizedik karácsony, hogy alkalmunk és módunk van rá olvasóinknak külön is örömet szerezni.

Egész kis könyvtár, teljes tíz regény lesz a karácsonyi ajándékunk; tíz érdekes könyv, a hazai és külföldi szerzők legjelesebbjeinek munkái. A regényírók, kiknek munkáit előfizetőink megkapják, a következők:

Hazai írók: **Jókai Mór Mikszáth Kálmán Brody Sándor Barsony István Herczeg Ferencz.**
Külföldiek: **Georges Ohnet Emile Zola Marcel Prevost Ridder Haggard Leo Tolstoj.**

A könyveket ez év december közepén küldjük szét, úgy tehát, hogy karácsony ünnepére már min-

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal sem a Szerk.

denkinek a kezében lesz, akit megillet. Erre vonatkozólag pedig a következőket kell az olvasók szives tudomására hoznunk:

Könyvajándéka csakis azok az előfizetők tarthatnak számot, akik közvetlenül a Magyar Hirlap előfizetői. Akik egyenkint vásárolják a lapot, vagy közvetve fizetnek elő (tőzsdékben, papirkereskedésben, csomag-szállítónál), akik tehát ily módon a Magyar Hirlap törzskönyveiben nem fordulnak elő, azok természetesen nem részesülhetnek ebben a kedvezményben. Ez már csak azért is természetes, mert a kiadóhivatalnak nincs is módjában másképp ellenőrizni valakinek előfizető voltát, mint csakis a saját, hiteles törzskönyvei alapján.

A könyvek kiosztása, illetőleg szétküldése olyképp történik, hogy: minden fél éves vagy egész éves előfizető tíz kötet regényt kap, minden negyedéves előfizető öt kötet regényt, minden hónapos előfizető két kötet regényt.

E megállapított rendszer alól a kiadóhivatal semmiféle kivételt nem tehet. Minden előfizetőnek e szabály alapján járnak ki az ajándékkönyvek.

Erre pedig a decemberi előfizetői listástrom lesz az irányadó. Így tehát aki most az október-decemberi évfolyam kezdetén fél évre vagy negyedévre előfizet, már ezen az alapon tíz, illetőleg öt kötet regényre tarthat számot. Ugyancsak megkapják a tíz vagy öt

kötet regényt azok, akik most mint új előfizetők fél évre vagy negyedévre belépnek. Azok, akik decemberben egy hónapra fizetnek elő, vagy ujtják meg az előfizetésüket, két kötetet kapnak.

Mindenkinek módjában van tehát már most kiválasztani azt a kategóriát, amely neki és viszonyainak legjobban megfelel. Ezt mindenki maga határozza meg, a kiadóhivatalnak csak az a kérése lehet a közönséghez, hogy a döntést ne halasztja sokára, nehogy a könyvek kellő számban való kinyomtatása és szétküldése zavarral járhatson, ami sokszok ezer könyv mellett könnyen megtörténhetnék. Lehetetlen és teljesen kizárt dolog emellett, hogy egyesek egyik kategóriából a másikba téessenek át, hogy például azok akik hónapról-hónapra fizetnek elő, többet kapjanak, mint két kötetet. Az egy havi előfizetések pótlásába vagy utólagos lekötésébe se egyezhetik bele a kiadóhivatal, mert ez is föltétlenül zavarokat okozna.

Még csak azt kell mondanunk, hogy a küldött regények teljesen új, csinos kiállítású, szépen fűzött könyvek lesznek, amelyek nemcsak pillanatnyi örömet szereznek, de minden könyvtárnak díszére és becsületére válnak.

Tsztelettel
a Magyar Hirlap kiadóhivatala
Budapest, V., Honvéd-utca 10.

LEGNAGYOBBI NYEREMÉNY
legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZIEKÉ.
A legnagyobb nyer. legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„	200000
3	„	100000
1	„	90000
1	„	80000
1	„	70000
3	„	60000
1	„	40000
5	„	30000
1	„	25000
7	„	20000
3	„	15000
81	„	10000
67	„	5000
3	„	3000
432	„	2000
763	„	1000
1388	„	500
90	„	300
81700	„	200
3900	„	170
4900	„	130
50	„	100
3900	„	80
2900	„	40

50,000 nyer. és jut. **13.160,000** összegben

Nyujsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró m. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek **felét pénznyereménynyel** huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben **tizenhárom millió 160.000 korona** lesz kihuzva és az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai I. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt — **75** vagyis **1.50** kor.
egy negyed (1/4) » **1.50** » **3.—** »
egy fél (1/2) » **3.—** » **6.—** »
egy egész (1/1) » **6.—** » **12.—** »

utánvét mellett vagy az összeg **előzetes beküldése** ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. november hó 15-ig

kérünk hozzánk beküldeni,

Török A. és Tsa

BANKILÁZ

udapest,

V., Váczi-körut 4/a.

Fiók: MUZEUM-KÖRUT 11.

és VI Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó. Török A. és társa főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az összeget kor. } utnételezni kérem } postautalvnyval küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: _____

2633. sz.
tkvi. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szűz Szabó Pál csongrádi lakos végrehajthatónak Dudás Ferencz tanító csongrádi lakos végrehajtást szenvedett elleni 238 korona 2 fillér tőke hátralék s jár. ináti végrehajtási ügyében a csongrádi 2193 sz. tjkvben A + 2 sorsz. alatt felvett, fele részben Dudás Ferencz tanító végrehajtást szenvedett másik fele részt pedig özv. Dudás Ferenczné szül. Blázsik Mária társtulajdonos nevében álló 6309/a hrsz. 648 □-ól terfogatú szőlőföld a v. hajt. törv. 156 § a.) pontja alapján egészben és pedig az ezen ingatlan fele részére a 887.900. tkszámmal C 3 alatt özv. Dudás Ferenczné szül. Blázsik Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 134 korona, a csongrádi 3353 sz. tjkvben A + 3 sorsz. alatt felvett 6075-6076. b./2. hrsz. 1530 □-ól terfogatú szőlőföldből Dudás Ferencz tanítót felerészben még pedig a 887.900. tkszámmal C 11 alatt özv. Dudás ferenczné szül. Blázsik Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 401 korona, a csongrádi 4491 sz. tjkvben A + 1 sorsz. alatt felvett felerészben Dudás Ferencz tanító végrehajtást szenvedett másik fele részben pedig özv. Dudás Ferenczné Blázsik Mária társtulajdonos nevében álló a 765-766 hrsz. ház utáni osztatlan réti járandóság a v. hajt. törv. 156 § a.) pontja alapján egészben és pedig az ezen ingatlan fele részére a 887.900. tkszámmal C 7 alatt özv. Dudás Ferenczné Blázsik Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett 308 korona végre a csongrádi 4491 sz. tjkvben. A + 2 sorsz. alatt felvett 765-766/a hrsz. számú belfelkes házból Dudás Ferencz tanító végrehajtást szenvedettel illető fele rész - még pedig a 887.900. tkszámmal C 7 alatt özv. Dudás Ferenczné Blázsik Mária javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett na azonban ezen ingatlan jutalékért az ezen megállapított 250 frt. (500 korona) a haszonélvezet terhével meg nem ígértetik nyomban a haszonélvezeti jogra tekintet nélkül 664 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az 1900. évi november hó 16. napjának d. e. 9 órakor a csongrádi kir. járásbiróság helyiségében árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1900. szeptember 8-án. A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Laurisin Miklós
kir. aljárásbíró.

BOR. 1-2 éves homoki ó-bor. 22 krtól 32 krig Ujbor október 29-től kezdve 16 fttól 24 fttig.

Szőlővessző. Fajtiszta, kitünően beérett 11 jeles csemege- és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fttól fellelé. 2 éves gyökeres 12 fttól fellelé.

Nemes eperfa. 2-3 4-5 éves igen erős csemete 6 láb magasan ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 10 50 százalék engedmény.

Birsojtvány. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajban. Vannak rendelőim, kik ezer számra ültetik, mert renekevül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növesű 2-3-4-5 éves fák drbja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az *epernél*.

Spanyol meggy. Pándi vagy Körösi megyy. Gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb, 2-3-4-5 éves fák drbja 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az *epernél*.

Diófa. Könnyű törű, 2-3-4-5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 10-50% engedmény.

Mindenféle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, őzsi és kajs zinbarack cseresnye, meggy, szelid gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ár 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény.

Kiselejtezett ojtvány. 2-3 4-5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.

Mindenféle vadonez. 1000-re 5-85 fttól 19 fttig.

Akác, 1-2 éves, 1000-re 350 fttól 12 fttig. Végtelen nagy készlet.

Sövényszerítésre gleditsea (lepényfa, Krisztus koronája). 1-2 éves, 1000-re + fttól 14 fttig.

Sövényszerítésre melura *aurantica* 1000-re 5-85 forinttól 20 forintig.

Kerti eszköz. Horoló szőlőültető vas, kerti fűrés, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jella, ojtókenőcs igen olcsó áron és kitünő anyagból.

Viszonteladók kerestetnek s ezek 20-30 százalék engedményen túl 6 heti, esetleg 4-6 havi hitelt is kapnak. *Ar- és névjegyzéket* küld: leg 4-6 havi hitelt is kapnak. *Ar- és névjegyzéket* küld:

Ungváry László Czeglédről.

HIRDETÉSEK

jutányosan felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

Kitüntetés:

Arany éremmel az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszeres csoportjában.

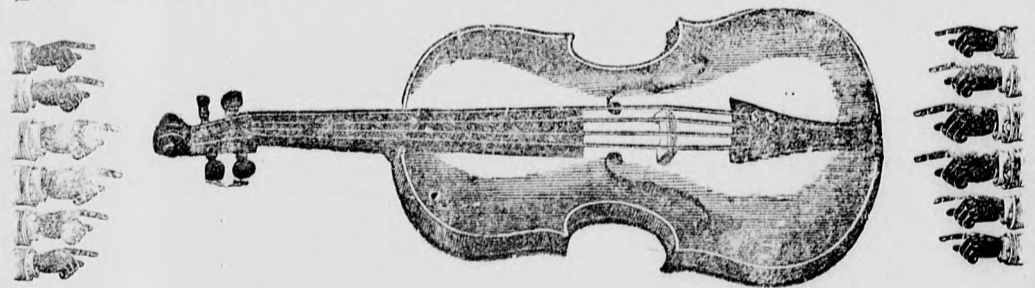
Hadsereg szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,

a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedül szállítója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedűk vonóval.

Gordonkák vonóval.

Nagybőgők vonóval.

Fuvolák.

Szárnykürtök.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.

Templomi és más zenekarok részére szükséges

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok a legjutányosabb áron.

Nagyképes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Magyarország legnagyobb

fuvó-, vonó- és ütő hangszer-gyára.